

Kyläsuunnitelma

1. Johdanto

1.1 Miksi kyläsuunnitelma

1.2 Miten?

2. Historia

3. Nykytilanne

4. SWOT

5. Visio-tulevaisuus

6. Toimenpiteet ja toteuttaminen

1. Johdanto

Kyläsuunnitelma sai alkunsa helmikuussa 2009, kun Kristin Matsson FÖSS:istä tuli kertomaan meille mahdollisuudesta osallistua Stepping Stones–projektiin. Asiasta kuulemaan tulleet innostuivat, joten päätimme osallistua kyseiseen ohjelmaan. Sen jälkeen FÖSS loi saarellemme omat kotisivut, josta löytyy infoa saarestamme, ja tarjoaa meille keskustelupalstan, jossa kaikki halukkaat voivat käydä keskustelemassa saaremme asioista.

1.1 Miksi kyläsuunnitelma tehdään?

Kyläsuunnitelman tarkoituksena oli saada koottua asukkaiden ajatuksia, toiveita ja pelkoja sekä kehittämisideoita paperille, jonka jälkeen olisi helppo lähteä viemään asioita eteenpäin. Näin pystymme kehittämään saartamme vielä paremmaksi paikaksi elää ja olla, niin vakiasukkaille kuin mökkiläisillekin.

Tavoitteena on pitää saaremme rauhallisena paikkana, ilman suuria turisti massoja, kaunista luontoa vaalien, naapuriapua unohtamatta. Yhteysalusliikenteen muuttuvat aikataulut, epävarmuus sekä Kaidan meno kesäisin Röölään, pidentäen vakituisten asukkaiden työ- tai kauppamatkaa, koetaan suureksi haasteeksi eläessämme meren ympäröimänä, riippuvaisina lautasta.

1.2 Miten?

Helmikuun kokouksessa valittiin työryhmä viemään asiaa eteenpäin. Työryhmä teki kyselyn, joka jaettiin jokaiselle saaremme taloudelle, vakituksille ja mökkiläisille. Kysely oli saatavilla myös internetissä, Ruotsalainen/Kuivainen–keskustelupalstalla. Kyselyjen vastauksia kerättiin yhteen erinäisissä työryhmän tapaamisissa, joiden pohjalta laadittiin kyläsuunnitelma, jolla saamme esitettyä yhtenäisen mielipiteemme esim. mahdollisissa tulevaisuuden hankkeissa. Syyskuussa pidimme kokouksen ja grilli juhlat. Kokouksessa esitettiin kyläsuunnitelma. Se aiheutti paljon keskustelua ja saimme kyläsuunnitelmaan vielä muutamia korjattavia asioita. Päätettiin myös pitää samanlaiset grillijuhlat joka vuosi.

2. Historia

Saarella on ollut kaksi tilaa, Ruotsalainen ja Kuivainen, jo satoja vuosia, ainakin 1500-luvulta saakka. Kuivaisten etelärannalla on entinen luotsiasema, ja jo varhaisina aikoina Ruotsalaisessa asui luotsi, sillä läheltä saaren länsikärkeä kulki ja kulkee yhä 5,5 metriä syvä laivaväylä, jonka merkitys on nykyisin vähäinen.

Ruotsalaisten talo annettiin läänityksenä valtaneuvos Herman Flemingille 1569. Kaarle XI:n reduktiossa talo määrättiin kruunulle sillä ehdolla, että talon silloinen emäntä Elisabet Fleming sai asua siinä kuolemaansa saakka. Hän kuitenkin kuoli melko pian tämän jälkeen ja 1690 talosta tuli kruununtila. Tämän jälkeen tilaa viljelivät talonpojat, ensin lampuoteina ja 1752 alkaen tilanomistajina.

Kuivainen jaettiin 1811. Isännät Söderholmit ja Ylanderit olivat luotseja monessa polvessa, Itätalo joutui 1891 kunnan kansalaiskouluksi. 1920 asuinrivi vietiin koulutaloksi Pakinaiisiin. Mäkilä on vanha luotsiasema, jona se toimi vuoteen 1957, jonka jälkeen rakennus jäi merenkulkuhallituksen henkilökunnan kesäkäyttöön. Kivelät pitivät kauppaa vuosien 1921-35 aikana ja myös 1950-luvulla saarella oli kauppa. 1960-luvulla saarista tuli suosittua huvilaseutua.

3. Nykytilanne

Tällä hetkellä saarella asuu 10 taloutta ympärivuotisesti. Muutama talous käy päivittäin mantereella töissä. Osa saa elinkeinonsa kalastuksesta, metsästyksestä, kotieläimistä ja merenkulusta. Mutta suurin osa saaren vakituisista asukkaista on eläkeläisiä. Kesällä asukasmäärä moninkertaistuu, kun saamme kesäasukkaat saarelle.

Vakituisilla asukkailla talvista yhteistoimintaa ovat naisten pompotikööri, jonne miehillä ei ole asiaa ja joulukylät – eli joulun jälkeen käydään vuorotellen kyläilemässä kussakin talossa. Kesällä järjestetään juhannuskokko ja –tanssit, jonne kaikki ovat tervetulleita. Laivarannan odotuskoppiin voi halutessaan tuoda omia, jo lukemiaan lehtiä ja ottaa mukaansa uutta luettavaa. Nämä koetaan tärkeäksi osaksi saaremmen elämää.

Turismia ei saarellamme ole ja näin asian toivotaan jatkossakin pysyvän. Haluamme säilyä pienenä yhteisönä, ilman suurta ohikulkevaa ihmismäärää. Ja koska saarellamme ei ole kauppaa, eikä vierasvenesatamaa palveluineen, ei meillä ole turisteille paljon mitään tarjottavaa.

Yhteysalusliikenne:

- toivotaan jatkuvan, parantuvan
- yhtenäisyys läpi vuoden, kesällä meno Haapalaan, raha argumenttina ei toimi enää, koska laiva on kaikille ilmainen, eli turistit eivät enää ”rahoita” laivaa.
- Miten nyt kun se on ilmainen, vakituisille asukkaille etuajo-oikeus, vai saadaanko kenties lisää vuoroja jos kysyntä lisääntyy ja laiva on täynnä?
- Paremmat jatkoyhteydet Haapalasta, saarella autottomia ihmisiä.
- Saarella myös veneettömiä ihmisiä, vene taxi? Hinnat, kysyntä, luvat.

Lossi, onko mahdollista/ halukkuutta saada?

Nyt kun laiva on ilmainen ja jos kysyntä lisääntyy tuleeko yhteysalusten kapasiteetti vastaan?

Asian oli pinnalla ja se aiheutti keskustelua.

4. SWOT

eli vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet, uhat

Jo helmikuuisessa tapaamisessa keräsimme saareemme liittyviä vahvuuksia, heikkouksia, mahdollisuuksia ja uhkia. Täydensimme niitä kyselyiden vastauksilla.

<u>VAHVUUDET</u>				<u>HEIKKOUEDET</u>			
- hyvä yhteishenki				- laivaliikenteen epävarmuus			
- naapuripu				- huonot jatkoyhteydet mantereella			
- kaunisluonto				- kauppapalveluiden puute			
- rauhallisuus				- sairaanhoitopalvelut kaukana			
- vanhan ajan tietotaito				- internet vaikeudet			
<u>MAHDOLLISUUDET</u>				<u>UHAT</u>			
- kaunisluonto				- väestön vanheneminen			
- paikalliset tuotteet				- pimeys			
- yhteisten illanviettojen järjestäminen				- hylkeet, merimetso			
- etättyö				- tulipalo			
- vene taxi							

Kyläkokouksessa esille tullutta:

VAHVUUDET

- yhteishengen ylläpito
- Yhteysalus koppiin tiedotteet ym.

HEIKKOUEDET

Huono nettiyhteys, Lynx net: ia suositellaan, voisi tarkastaa mikä kantavuus, voisivatko taloudet jakaa.

MAHDOLLISUUDET

- vene taxi olisi kiva, onko sille kysyntää
- terveydenhoitajan vastaanotto, saaristolääkäri iäkkäille?

Toisaalta on hyvä ja piristävää lähteä välillä saaresta pois.

UHAT

- Tulipalo

5. VISIO-TULEVAISUUS

Saaremme suurena haasteena tulee muutamien vuosien päästä olemaan väestön ikääntyminen. Lapsiperheitä ei saarella ole, aikaisemmat saariston lapset ovat kaikki jo kasvaneet 20 - 30 -vuotiaiksi. Paluu kotisaarelle on käynyt mielessä, mutta koulussa- tai työssäkävyn ihmisen on lähes mahdotonta muuttaa saarelle huonon lauttaliikenteen vuoksi. Ja jotta lauttaliikenne saadaan pidettyä, on lautalla oltava käyttäjiä eli saaren asukkaita. Etätöiden tekeminen olisi laivayhteyden takia tällä hetkellä ainut mahdollinen vaihtoehto. Mutta huonon internetyhteyden vuoksi, sekin on lähes mahdottomuus.

Saaremme kolme suurinta tämänhetkistä toivetta, ovat jatkuva lauttayhteys Haapalasta, nopea internetyhteys sekä saaremme rauhallisen elämän jatkuminen.

6. Toimenpiteet ja toteuttaminen

Yhteisiä tapahtumia toivottiin lisää, uutena tapahtumana ajateltiin esim. syksyllä grilli- tai sadonkorjuujuhlia, nyyttikesti ajatuksella. Näin voisimme viettää mukavan illan mökkiläisten ja vakituisten kesken, ennen kuin talvi tulee ja saari hiljenee.

Tehdään myös asukkaista sähköposti lista yhteysaluskoppiin.

-> yhteyden pitoa netin välityksellä lisää, hyödynnetään FÖSS:in keskustelufoorumia. Mutta kaikki tiedotteet vietävä aina myös koppiin (kaikilla ei ole nettiä)

Tarvittaessa voisi tehdä ”nettikahvilan” jos Lynx nettiä voisi hyödyntää.

Tulipalo on uhka, jota emme ole tarpeeksi huomioineet. Paloharjoitus kaikille saarelaisille, saadaanko esim. VPK:sta apuja.

Samalla tarkistetaan sammutuslaitteiden kunto

- Kirjallinen ohjeistus mitä tehdä jos tulipalo sattuu, mahdollinen soittorinki saarelaisten keskuudessa.

- Kunnollinen ohjeistus hätätapauksia varten, niin saarelaisille kuin hälytyskeskukseen: missä saaremme sijaitsee ja miten sinne pääsee, niin mantereelta kuin mereltä, esim. miten ambulanssi löytää Haapalan rantaan

Saaren omaa, sisäistä liiketoimintaa olisi hyvä kehittää. Kysyntää olisi etenkin puu- ja ulkotyö palveluille, paikallistuotteille sekä vene taxille.

Kyläyhdistyksen perustamista tulisi miettiä. Näin saisimme saaremme yhteisen äänen kuuluviin jos tulevaisuudessa haemme esim. rahoitusta yhteisiin projekteihimme.

On myös päätettävä ensimmäisen yhdistyskokouksen pito, jossa laadimme säännöt, päätämme hallituksen ja vuosittaiset kokoukset.

Ehkä joskus tulevaisuudessa saamme lossin, joka mahdollistaisi joustavamman liikkumisen. Mutta tällä hetkellä pyrimme saamaan jatkuvan laivayhteyden, joka kulkisi kesät ja talvet Haapalasta. Jatkoyhteyksien saaminen Haapalasta eteenpäin olisi myös ensiarvoisen tärkeää, ei vain meille, mutta myös muille saarille.